

Work-based learning – Μάθηση στο χώρο της Εργασίας

Κύριε εκπρόσωπε του Γ.Γ. του ΥΠ.Π.Ε.Θ.,
Κύριε Διευθύνοντα Σύμβουλε του ΕΟΠΠΕΠ,
Αγαπητοί Συνάδελφοι,
Κυρίες και Κύριοι,

Ανήκω σε μια γενιά που είχε την τύχη και την ατυχία να ζήσει σημαντικά γεγονότα και σημαντικές αλλαγές και στην Ελλάδα και στην Ευρώπη και στον κόσμο:

Έζησε η γενιά μου το πέρασμα από την κοινωνία της φτώχειας στην κοινωνία της αφθονίας και την επιστροφή σε αυτήν. Είδε τον πρώτο βηματισμό του ανθρώπου στη Σελήνη. Άκουσε ζωντανά τους Beatles, παρακολούθησε συναυλίες του Χατζηδάκη και του Θεοδωράκη. Έζησε τη δικτατορία και την μεταπολίτευση. Είδαμε την Εθνική Ελλάδος σε ασπρόμαυρη οθόνη και μετά σε έγχρωμη για πρώτη φορά. Ζήσαμε την μετάβαση στην κοινωνία της πληροφορίας. (Θυμάμαι, διαδοχικά, φίλους στο πανεπιστήμιο Υορκ του Καναδά να πηγαίνουν στα μαθήματα υπολογιστών κρατώντας κάρτες υπολογιστών με διάφορες τρύπες. Μετά, ως επίκουρος καθηγητής στην Ιατρική Σχολή των Ιωαννίνων, γράψαμε για πρώτη φορά δημοσίευση σε windows και την αντιγράψαμε σε floppy-disk, αργότερα ως καθηγητής στο ΠΤΔΕ έμαθα να αντιγράψω τα κείμενα σε δισκέτα, μετά σε φλασάκι, μετά στο Drive).

Τέτοιες δραματικές αλλαγές ζήσαμε σε ότι αφορά και στην εργασία και στην εξειδίκευση: πρόλαβα, εγώ προσωπικά την περίοδο που η εξειδίκευση και η μάθηση του επαγγέλματος γινόταν αποκλειστικά μέσα από την εργασία. Ο ράφτης γινόταν ράφτης, ξεκινώντας ως παιδί για όλες τις δουλειές, μετά γινόταν κάλφας και μετά τεχνίτης. Το ίδιο ο τσαγκάρης, ο ξυλουργός, ο μπογιατζής. Εγώ ο ίδιος, σε κάποια φάση της ζωής μου δούλεψα ως στοιχειοθέτης σε τυπογραφείο και παράλληλα πήγαινα στο γυμνάσιο. Η αρχική μου δουλειά, όμως, ήταν ως παιδί που καθάριζε τη μελάνη από τα συγκεντρωμένα σε κείμενο στοιχεία ή σκουπίζοντας το πάτωμα και συλλέγοντας τα πεσμένα στοιχεία. Ταυτόχρονα, μάθαινα σιγά-σιγά σε ποια τετράγωνα της κάσας αντιστοιχούσε το κάθε στοιχείο, που έμπαιναν τα κεφαλαία γράμματα, που τα τονιζόμενα, που τα πεζά.

Ήταν η εποχή που η ίδια η εργασία και, μόνη αυτή, αποτελούσε το εργαλείο μάθησης. Ήταν η εποχή του "Exclusively, Work based-learning". Εκμάθηση, αποκλειστικά στο χώρο Εργασίας.

Ακολούθησε η εποχή της θεοποίησης της επαγγελματικής κατάρτισης μέσα από το σχολείο, το Πανεπιστήμιο, το ΤΕΙ. Πιστέψαμε για μια περίοδο πως τα πάντα μπορούν να μεταδοθούν ως γνώση μέσα από το εκπαιδευτικό σύστημα. Σε ότι αφορά στην επαγγελματική εμπειρία, μεταφέραμε τον επαγγελματικό χώρο στο

πανεπιστήμιο μέσα από το εργαστήριο. Εργαστήριο δομικών υλικών.... Εργαστήριο οινοποιίας... Αντοχής υλικών...κλπ.

Τα τελευταία χρόνια, εκ παραλλήλου με την τυπική Επαγγελματική Εκπαίδευση εμφανίζεται η ιδέα της Εκμάθησης στο χώρο εργασίας. Η ιδέα φαίνεται να αλληλοσυμπληρώνει το "learning through project", μάθηση δηλ. μέσα από το project. Μάθηση, δηλ. μέσα από νέες μορφές διδασκαλίας, όπως η διερεύνηση, η ομαδοκεντρική μάθηση, η επίλυση προβλήματος. Και αφορά όλες τις περιοχές μάθησης και όχι μόνο την Επαγγελματική Εκπαίδευση. Οι επαγγελματικές σχολές, οι φορείς κατάρτισης και οι Οικονομικές σχολές, ως εκ της φύσης τους έχουν μια πιο καλή προσαρμοστικότητα και ευήκοον ους στην απορρόφηση τέτοιων προγραμμάτων και συμμετοχή σε τέτοιες δράσεις και φυσικά αξίζουν συγχαρητήρια. Προσωπικά, θα ήμουν ευτυχής αν η σημερινή Ημερίδα στοιχειοθετούσε ένα σάλπισμα πως η Εκμάθηση στο χώρο εργασίας αφορά όλο το φάσμα της Εκπαίδευσης.

Πως στοιχειοθετεί μια νέα μορφή εκπαίδευσης που ενώ συνορεύει με την επαγγελματική είναι ταυτόχρονα και κάτι αρκετά διαφορετικό. Δεν πρέπει να μας διαφεύγει πως υφίσταται ήδη, εν πολλοίς, σε ποικίλες Σχολές και Τμήματα των Πανεπιστημίων και των ΤΕΙ ως Πρακτική Άσκηση...

Πρόσφατα διεπίστωσα με ιδιαίτερη ικανοποίηση πως υπάρχουν πολλά Τμήματα των ΑΕΙ και των ΤΕΙ που έχουν το θεσμό αλλά δεν γνωρίζουν ότι αυτό που κάνουν θα μπορούσε να ενταχθεί σε τέτοια προγράμματα: λ.χ. όλα τα Παιδαγωγικά τμήματα έχουν τέτοιες διαδικασίες. Πολλά Τμήματα Ψυχολογίας και Κοινωνιολογίας έχουν το θεσμό της πρακτικής άσκησης και δεν έχουν κάνει ποτέ τον κόπο να υποβάλλουν κάποια πρόταση για χρηματοδότησή τους. Αντίστοιχα, υπάρχουν επιχειρήσεις που αναζητούν προσωπικό ανάμεσα στους φοιτητές και δεν γνωρίζουν πως υπάρχουν προγράμματα χρηματοδότησης.

Το 2^ο σημείο στο οποίο θα ήθελα να σταθώ είναι η προετοιμασία τέτοιων δράσεων και πώς το ΙΚΥ θα μπορούσε να συνδράμει προς αυτήν την κατεύθυνση, ένα ΙΚΥ που έχει φτάσει στα όριά του από άποψη φόρτου εργασίας και προσωπικού. Εδώ και χρόνια διδάσκω σε δύο ΜΔΕ που ετοιμάζουν Εκπαιδευτικούς των ΦΕ και της Βιολογίας στη ΜΕ. Σκέφτομαι ότι κανένας δεν μπήκε στον κόπο ποτέ να εντάξει την πρακτική άσκησή τους σε τέτοια προγράμματα. Εδώ υπάρχει υστέρηση και των Επιτροπών Ερευνών που είτε από έλλειψη συντονισμού, είτε από έλλειψη προσωπικού, υπολείπονται στην ανάπτυξη τέτοιων δράσεων.

Αναρωτιέμαι πώς εμείς ως ο φορέας υλοποίησης μπορούμε να συνεισφέρουμε καλύτερα προς την κατεύθυνση αυτή.

Η σημερινή ημερίδα είναι ένα τέτοιο βήμα. Εύχομαι να ακουστούν ιδέες τις οποίες να είσαστε βέβαιοι/ες πως οι συνεργάτες μας στο ΙΚΥ θα συλλέξουν και θα επεξεργαστούν για μια πιο γόνιμη συνεργασία ανάμεσα στο χώρο της εκπαίδευσης και το χώρο της εργασίας.

Με την ευκαιρία, θέλω να συγχαρώ και να ευχαριστήσω όλες και όλους μέσα και έξω από το ΙΚΥ για τη συνεισφορά, την προσπάθεια, τη συμμετοχή.

Έχετε τις πιο θερμές ευχαριστίες τις δικές μου, του ΔΣ, της υπουργού και του ΓΓ.
Καλή επιτυχία.

Ο Πρόεδρος του ΔΣ του ΙΚΥ

Ομότιμος Καθηγητής

Κυριάκος Αθανασίου